

extracts from *Juniperus sabina*, *Chamaecyparis lawsoniana*, *Pseudotsuga menziesii* and *Cephalotaxus harringtonia*. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 11(1), 105–109. DOI:10.15421/022015

3. Zazharskyi, V. V., Davydenko, P., Kulishenko, O., Chumak, V., Kryvaya, A., Biben, I. A., ... Brygadyrenko, V. V. (2018). Bactericidal, protistocidal and nematodicidal properties of mixtures of alkyl dimethylbenzyl ammonium chloride, didecyl dimethyl ammonium chloride, glutaraldehyde and formaldehyde. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 9(4), 540–545. DOI:10.15421/021881

*Володимир Зажарський, Марина Білан,
Наталія Усєєва, Георгій Чумак
(Дніпро, Україна)*

ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРИ ШЛУНКОВО-КИШКОВИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ У СОБАК В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ МІСТА ДНІПРО

Гастроентерит – це запальний процес, локалізований в слизових і м'язових тканинах шлунково-кишкового тракту. Найбільш часто гастроентерити реєструються у цуценят, молодих собак зі зниженою резистентністю, захворюваність серед яких досягає 40%, а смертність серед хворих перевищує половину. Загибель цуценят від дегідратації у підсисний період становить 17,4% [1].

Гастроентерит у собак на сьогоднішній день залишається актуальною проблемою ветеринарної медицини. Вітчизняними і закордонними вченими зроблено багато при вивченні причин і профілактики гастроентериту у собак, запропоновані методи профілактики та лікування. Однак на теперішній час лікування і профілактика даної патології ще недостатня [2; 3].

Мета дослідження: вивчення ефективності застосування кормової фітодобавки "Гастроацид" щодо лікування та профілактики гастроентериту у собак в умовах ветеринарної клініки м.Дніпро.

Матеріали досліджень: клінічні обстеження хворих тварин, результати прийому собак у ветеринарній клініці (журнал обліку за 2021 рік: морфо-біохімічні показники крові, кормів).

Методи дослідження – клінічні, морфологічні, біохімічні.

Досліди проводилися на собаках, відібраних серед тварин, що поступали в клініку з діагнозом запалення шлунка та кишечника (гастроентерит незаразної етіології). В дослідних групах було використано 10 собак різних порід по 5 тварин у кожній групі.

Клінічні дослідження включали в себе огляд тварин, визначення температури тіла, частоти пульсу і дихання, пальпації, аускультатию та перкусію черевної порожнини загальноприйнятими методами.

Також було призначено дієтотерапію – з другого дня собакам давали протерті супи, каші, в невеликих кількостях, 3-4 рази на день; а з 4-5 дня додавали невелику кількість вареного курячого м'яса.

Перша схема лікування в ролі основного реабілітаційного і профілактичного методу після комплексного антибіотика Біодексаміну і Катозалу включала пробіотик Лактобіфід, а друга схема – кормову фітодобавку «Гастроацид».

Ефективність запропонованих схем лікування визначали шляхом контролю загального стану тварин та змін лабораторних показників досліджуваної крові, взятої у тварин до лікування і після закінчення проведення лікувальних та реабілітаційних заходів.

Курс лікування з реабілітаційно-профілактичною терапією у першій і другій дослідній групі собак тривав до 15 діб.

Результати досліджень.

За відношенням до показників клінічно здорових тварин, цуценята, хворі на гастроентерит, мали знижений рівень кількості загального білку, резервної лужності, глюкози на 3,0; 19,4; 24,6 % ($P < 0,01$) відповідно. Слід відзначити, що такі зміни можуть мати незворотній процес, що дає підставу вважати про появу глибоких порушень обмінних процесів в організмі хворих тварин. Тому при підборі лікарських засобів ми враховували ці фактори, використовуючи з лікувальною і лікувально-реабілітаційною метою етіотропну, патогенетичну, симптоматичну і замінну терапію.

Незважаючи на різний вік дослідних собак, вони мали схожі причини захворювання – порушення умов годівлі, а саме: недостатність у раціоні вітамінів, білків, вуглеводів, жирів, мікро – і макроелементів.

Використання комплексних схем лікування дали позитивні результати при ліквідації гастроентериту, що підтверджувалось клінічними ознаками і біохімічними показниками крові. В процесі лікування тварин загальний стан собак поступово покращувався і відповідно змінювались досліджувані біохімічні показники крові.

Провівши порівняльний аналіз схем лікування тварин, хворих на гастроентерит, нами відзначено, що використання Біодексаміну в комплексі із Катозалом і Гастроацидом дали кращий результат за морфо-біохімічними показниками крові та економічною ефективністю ветеринарних заходів (на 22,7%).

Висновки.

1. Основна причина захворювання цуценят на гастроентерит – є порушення умов годівлі при нестачі у раціоні вітамінів, білків, вуглеводів, жирів, мікро- і макроелементів.

2. Застосування Біодексаміну в комплексі із Катозалом і Гастроацидом покращує морфо-біохімічні показники крові тварин та економічну ефективність ветеринарних заходів (на 22,7%).

ЛІТЕРАТУРА

1. Antonenko, P. P., Zazharskyi, V. V., Suslova, N. I., Sklyarov, P. M., Reshetnichenko, O. P., Kostyuk, V. K., & Mylostyvyi, R. V. (2020). Efficacy of herbal essential oils at tetrahydropyrimidine induced hepatitis in laboratory rats. *World of Medicine and Biology*, 16(73), 149. DOI:10.26724/2079-8334-2020-3-73-149-154

2. Zazharskyi, V. V., Davydenko, P., Kulishenko, O., Chumak, V., Kryvaya, A., Biben, I. A., ... Brygadyrenko, V. V. (2018). Bactericidal, protistocidal and nematodicidal properties of mixtures of alkyl dimethylbenzyl ammonium chloride, didecyl dimethyl ammonium chloride, glutaraldehyde and formaldehyde. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 9(4), 540–545. DOI:10.15421/021881

3. Zazharskyi, V. V., Davydenko, P. O., Kulishenko, O. M., Borovik, I. V., & Brygadyrenko, V. V. (2020). Antibacterial and fungicidal activities of ethanol extracts from *Cotinus coggygria*, *Rhus typhina*, *R. trilobata*, *Toxicodendron orientale*, *Hedera helix*, *Aralia elata*, *Leptopus chinensis* and *Mahonia aquifolium*. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 11(2), 305–309. DOI:10.15421/022046

*Дар'я Карпова, Надія Зажарська
(Дніпро, Україна)*

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА МОЛОКА КОРІВ З РІЗНИХ ГОСПОДАРСТВ В
УМОВАХ ЛАБОРАТОРІЇ ТОВ «ДЕЙРІ МЕНЕДЖМЕНТ СІСТЕМ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
«СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА КОНСУЛЬТАЦІЙНА СЛУЖБА»

Вступ. У сучасному світі молоко відноситься до групи продуктів для щоденного споживання і займає особливе місце в раціоні харчування кожної людини [1, с. 22]. Молоко характеризується високою харчовою цінністю саме через те, що у своєму складі воно містить оптимальний вміст білків, жирів, вуглеводів, мінеральних солей і вітамінів [2, с. 325]. Проте лише доброякісне молоко може характеризуватися всіма перерахованими цінними властивостями, тому що будь-які порушення санітарно-гігієнічних умов під час його виробництва, технології отримання, обробки, транспортування та умов зберігання в результаті можуть призвести до зниження або навіть повної втрати поживної цінності. Задля отримання молока, яке було б корисним та безпечним для здоров'я споживачів, необхідно дотримуватися усіх необхідних ветеринарних, гігієнічних та протиепідемічних заходів [3, с. 70; 4, с. 18].

Мета досліджень. Проведення ветеринарно-санітарної експертизи молока в умовах лабораторії якості молока ТОВ «Дейрі Менеджмент Систем» Дніпропетровської обласної громадської організації «Сільськогосподарська консультативна служба».

Методи досліджень. Матеріалом для проведення досліджень було молоко від сільськогосподарського приватного підприємства «Чумаки» та молоко від сімейної ферми «Орловський». Молоко для проведення досліджень доставлялося до лабораторії протягом 2021-2022 рр. Дослідження проводилися у липні, жовтні, січні та квітні у лабораторії якості молока ТОВ «Дейрі Менеджмент Систем». Предметом дослідження були зміни вмісту жиру, білка, лактози, сухої речовини, сухого знежиреного молочного залишку, точки замерзання, азоту сечовини, кількості соматичних клітин у різні пори року. Для проведення досліджень використовувався комбінований аналізатор компонентів сирого молока «DairySpec & SomaCount Combi».